

Modet hos en tibetansk munk och hans kinesiska advokat

ÖVERSATT FRÅN ENGELSKA AV MAGNUS WITÉN * FOTO: FREE TIBETAN HEROES

FORTFARANDE HÖRS INGA NYHETER om den tibetanske lärde munken Jigme Guri, som greps av den kinesiska polisen den 20 augusti i Tsoe, ett tibetanskt område i Gansu-provinsen. Jigme Guri, som även är känd som Labrang Jigme (från namnet på hans kloster, Labrang), är den första tibetanen i Tibet som spelat in och lagt upp ett videoklipp på Youtube utan att undanhålla sin identitet. I klippet ger han en detaljerad beskrivning av hur han utsatts för tortyr i fängelset och han beskriver även sin ångest över den kinesiska politiken som förs mot Dalai Lama.

Samtidigt har en kinesisk människorättsadvokat, som försökt försvara Jigme Guri och andra tibetaner, talat offentligt om sin egen tortyr och de förhör han tvingats till, nästan ett år efter hans klient utsatts för samma sak.

Jiang Tianyong är en av de kinesiska advokater och juridiska experter som står inför ett alltmer blodigt motstånd i kampen för att försöka skydda och försvara medborgerliga rättigheter genom rättstvister och juridisk aktivism. Nu har Jiang Tianyong "försvunnit", liksom flera av hans klienter, vilket är precis vad som hänt dussintals kinesiska jurister, bloggare och aktivister efter tillslag mot oliktänkande i Kina från februari och framåt.

Få har talat offentligt om vad de gått igenom, men nyligen gav Jiang Tianyong en detaljerad redogörelse över hans två månader i fängelse. Han beskrev hur han vid ett tillfälle, efter att ha blivit sparkad och slagen, väddjade till sin förhørsledare och sade: "Jag är en människa, du är en människa. Varför gör du något så omänskligt?" Rasande, slog mannen Jiang i golvet och skrek: "Du är inte en människa" (Detta beskrevs i South China Morning Post, den 14 september).

Tillsammans med en annan kinesisk advokat, hade Jiang Tianyong försökt att representera Labrang Jigme efter att munken greps från hans kloster av beväpnad polis i november 2008. Labrang Jigme släpptes utan åtal efter sex månader. Nu har han suttit häktad för fjärde gången. Ingen vet orsaken, eller var han förts men flera av hans vänner tror att detta kan vara en sen uppgörelse för hans tidigare videouttalande.

Jigme Guri spelade in den 22-minuter långa videon 2008, efter att ha hållits i häkte i drygt en månad, vilket nästan slutade med hans död. En engelsk-textad version finns att se på: www.youtube.com/watch?v=Ac-V82xAaUg

De kinesiska myndigheterna hade misstänkt honom för att vara ledare för de demonstrationer som ägde rum på Labrang den 14 och 15 mars samma år, trots att han inte deltagit i dessa.

Jigme Guri brinner för att få se sanningen uppdragas. I hans klara, underförstådda vittnesmål direkt till kameran, berättar han historien om hur hans frihetsberövande började. Han hade suttit vid taxiskylten i staden, nära sitt kloster och väntat på att hans skor skulle lagas när en vit van dykt upp och soldater plötsligt släpat in honom och kastat en svart filt över huvudet på honom.

I videon tar sig Labrang Jigme upprepande gånger för hjärtat och hans ögon avslöjar när han berättar om polisens agerande att han har ännu inte till fullo förstått den grymhet han tvingats utstå. Soldaterna riktade en pistol mot honom och sa att han kunde dödas på plats, där och då och att hans lik då skulle kastas i soporna. "Det gjorde mig så ledsen, som om mitt hjärta slets itu."

VITTNESMÅLEN FRÅN LABRANG Jigme och Jiang Tianyong kunde inte vara mer skrämmande beskrivningar av det aktuella läget i Kina och Tibet. Men erfarenheterna av dessa två individer, en tibetansk lärd munk och en kinesisk advokat, visar även att en ny generation av utbildade tibetaner och kineser börjar bygga nya allianser och utveckla nya strategier i sina försök att motverka det kvävande politiska förtrycket och ta itu med orättvisor.

Även om de tibetanska författare, forskare och bloggare som under de senaste åren fängslats är mindre kända för omvärlden än högprofilerade kinesiska dissidenter som Liu Xiaobo och Hu Jia, är dessa allmänt kända bland tibetanerna och deras oro för statlig kontroll och samhällsunderminering speglar oron från deras kinesiska motsvarigheter.

Ofta talar denna nya generation av tibetaner flytande kinesiska och tibetanska och är förtrogna med verktyg för sociala nätverk och digital teknik. I en skriftsamling, *Eastern*

Jigme Guri (Labrang Jigme) är en äldre munk som spelat in ett videoklipp där han berättar om hur han gripits och torterats. Han uttrycker även sin ångest över den kinesiska politiken mot Dalai Lama.

Snow Mountain (förbjuden så snart den publicerades i Tibet, 2008) visade essäister från Amdo i östra Tibet prov på omfattande kunskaper i kinesisk och tibetansk lagstiftning och politik. I texterna uttrycktes och diskuterades även det kinesiska folkets förtryck under den egna staten.

I en tid av hastande samhällsförändring är detta en utveckling av omätbar betydelse för Tibets framtid – men även för Kinas framtid. Individer som Labrang Jigme och Jiang Tianyong betalar ett fruktansvärt pris. Samtidigt representerar de en djupare och mer komplex utmaning för det kinesiska kommunistpartiet än de tidigare stått inför. *

Skrivet av Kate Saunders, kommunikationsdirektör för International Campaign for Tibet. Tack till the Sunday guardian, där artikeln först publicerades, länk: www.sunday-guardian.com/analysis/courage-of-a-tibetan-monk-and-his-chinese-lawyer